

УДК 351:00

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.32>

О. О. Кудрявцев,

здобувач

Приватної установи «Науково-дослідний інститут публічного права»

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У СФЕРІ ПРАВООХОРОННОЇ ТА ПРАВОЗАХИСНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

У статті досліджено адміністративно-правові засади використання інформаційних технологій та інформаційних ресурсів у сфері правоохоронної та правозахисної функції держави.

Констатовано, що питання дотримання службової етики також є актуальними при визначенні наявності підстав для застосування засобів відповідальності за порушення режиму обігу персональних даних, що, зокрема, встановлюється Законом України «Про запобігання корупції», а також відповідними етичними нормативно-правовими актами функціонування органу публічної влади тощо.

Зазначено, що зміст протоколу про адміністративне правопорушення складається із відомостей, що є по суті персональними даними про особу, зокрема, там має бути зазначено посаду посадової особи – працівника правоохоронного органу, його прізвище, ім'я, по батькові; крім того у протоколі має бути зазначено відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності; місце, час вчинення та характеристика вчиненого правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; інші відомості, необхідні для вирішення справи, відомості про завдану матеріальну та/або моральну шкоду. Однак тлумачення змісту ст. 256 КУпАП має виходити з того, що протокол про адміністративне правопорушення укладається в присутності особи, з її слів, і має розумітися як наявність її згоди на поширення персональних відомостей про неї. Наявність відмови з боку правопорушника підписувати протокол про адміністративне правопорушення має трактуватися як відсутність її згоди на поширення персональних даних. Зазначений висновок є підставою для обґрунтування авторських пропозицій до чинного КУпАП у частині регулювання обігу та поширення персональних даних як складової змісту протоколу про адміністративне правопорушення. Авторський підхід до розуміння змісту протоколу про адміністративне правопорушення полягає у доцільності частину третю статті 256 викласти у такій редакції: «У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви свого відмовлення від його підписання. Наявність відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, має тлумачитися як її незгода на поширення персональних даних про неї».

Ключові слова: адміністративно-правові засади, інформаційні технології, інформаційні ресурси, публічної правоохорона та правозахисна функції держави.

Постановка проблеми. Триваючі процеси цифровізації суспільного життя мають відбуватися із дотримання права особи на невторчання до сфери її приватного життя, що визначається статтею 32 Конституції України.

Функціонування публічної правоохоронної та правозахисної служби України часто пов'язується із обігом персональних даних особи, що здійснюється в межах застосування заходів та засобів юридичної відповідальності [1]. Питання обігу

персональних даних передусім регламентуються профільним законодавчим актом – Законом України від 13.01.2011 р. № 2939-VI [2], що деталізується в межах окремих підзаконних актів відповідних служб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зміст діяльності правоохоронної служби визначається через зміст компетенції органу влади, дослідження структури якої відбувалось у наукових працях О. М. Бандурки, Є. Ю. Бараш, К. І. Беляков та ін.

Мета статті. Дослідити адміністративно-правові засади використання інформаційних технологій та інформаційних ресурсів у сфері публічної правоохоронної та правозахисної функції держави.

Виклад основного матеріалу. У дослідженнях встановлюється, що змістом компетенції правоохоронного органу є тим суб'єктом, що функціонує заради запобігання проявам злочинності та вчиненням правопорушень [3]. Правоохоронні органи у своїй діяльності наділені юрисдикцією, що дозволяє досягти належної реалізації функції із забезпечення прав та свобод людини, гарантування встановлення правопорядку, захисту національної (державної) безпеки, забезпечення стану законності та верховенства права [4].

Виходячи із змісту положень Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» з врахуванням останніх змін від 09.12.2010 р. № 1085/2010 до системи правоохоронних органів може бути віднесено, як зазначає Г.О. Блінова, «абсолютну більшість органів виконавчої влади» [6, с. 349].

Саме тому в основу відмежування правоохоронних органів від інших органів публічної служби необхідно із врахуванням таких особливостей, що характеризують їх адміністративно-правовий статус, як: примусово-зобов'язуючий вплив на суб'єктів правовідносин задля захисту публічних інтересів та потреб; нормативна визначеність повноважень владного суб'єкта та їх деталізації у встановлених адміністративних процедурах. Реалізація покладених на правоохоронну публічну функцію, як правило, здійснюється про-

фесіоналами, які здобули відповідну вищу освіту за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» та за спеціальністю 081 «Право». Для посадових осіб висуваються вимоги здобуття вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

У Законі України від 23 грудня 1993 року № 3781-XII «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» встановлено, що до системи правоохоронними органами відносяться: органи прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, Військової служби правопорядку в Збройних Силах України, митні органи, органи охорони державного кордону, органи державної податкової служби, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. До правоохоронних органів також відносяться такі спеціальні суб'єкти запобігання організованій злочинності, як: Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – АРМА), Державне бюро розслідувань, та ін.

Показовим, що в межах функціонування системи правоохоронних органів детально регламентується специфіка їх інформаційної взаємодії, що визначається чисельною кількістю підзаконних нормативно-правових актів. Такими підзаконними нормативно-правовими актами є: наказ Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 29.06.2022 № 2703/5/140 «Про затвердження Порядку надання АРМА інформації на запити Міністерства юстиції України при реалізації державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції», де встановлюються засади взаємодії Міністерства юстиції України та АРМА стосовно виявлення та розшуку активів фізичних та юридичних осіб, зазначених у відповідних рішеннях Ради національної безпеки і оборони України, щодо яких у порядку, визначеному Законом України «Про санкції», застосовано санкцію у виді блоку-

вання активів, у тому числі виявлення раніше незаблокованих активів; наказ Голови Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 24.02.2023 № 31/105 «Про деякі питання інформаційної взаємодії АРМА та ДПС», де визначено механізм надання ДПС інформації з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про доходи фізичних осіб відповідно до пункту 6 частини першої статті 10 та частини другої статті 15 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», Законів України «Про захист персональних даних» та «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», пункту 5 Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227, Порядку обробки персональних даних у базі персональних даних – Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24 лютого 2015 року № 210, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 березня 2015 року за № 278/26723; наказ Голови Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів «Про затвердження Порядку обробки персональних даних в АРМА» від 15.12.2022 № 265, де встановлюються загальні вимоги до організаційних і технічних заходів обробки та захисту персональних даних, володільцем яких є АРМА, під час їх обробки в інформаційно-комунікаційних системах АРМА та на паперових носія; спільний наказ Голови Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів та Бюро економічної безпеки України від 22.02.2022 № 54/50 «Про затвердження Порядку взаємодії АРМА і Бюро економічної безпеки України щодо виявлення та розшуку активів», де встановлено врегулювання питань щодо:

виконання АРМА звернень БЕБ щодо виявлення та розшуку активів (коштів, майна, майнових та інших прав), на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні; виконання БЕБ запитів АРМА щодо надання інформації, необхідної для складання АРМА відповіді на запит відповідного органу іноземної держави; розгляду БЕБ інформації АРМА щодо ознак кримінальних правопорушень, виявлених ним під час виконання визначених законом функцій та повноважень АРМА, інших питань, пов'язаних з виконанням повноважень АРМА та ін. [6, с. 96-97].

До системи правоохоронних органів ряд вчених справедливо відносять Міністерство юстиції України, компетенція якого встановлюється, зокрема, згідно із Постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. № 228, Ряду національної безпеки і оборони, питання діяльності якої визначається відповідно до Закону України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР, Державну регуляторну службу України та ін.

Правоохоронні органи необхідно відмежовувати від правозахисних органів, у системі яких функціонують нотаріат, адвокатура, приватні та державні виконавці, арбітражні керуючі.

Зокрема, у Законі України від 2 вересня 1993 року № 3425-XII «Про нотаріат» визначено, Нотаріат в Україні – це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені цим Законом, з метою надання їм юридичної вірогідності; при цьому згідно із ст. 18 Цивільного кодексу України закріплюється, що «нотаріус здійснює захист цивільних прав шляхом вчинення виконавчого напису на борговому документі у випадках і в порядку, встановлених законом».

Відповідно до Закону України від 5 липня 2012 року № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» закріплено, що даним органом здійснюється захист прав особи є різновидом «адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні захисту прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, сто-

совно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення» (ст. 1).

Відповідно до Закону України від 2 червня 2016 року № 1403-VIII «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» визначено, що ефективність захисту прав особи залежить від діяльності виконавчих суб'єктів публічної влади, що мають функціонувати на засадах: «1) верховенства права; 2) законності; 3) незалежності; 4) справедливості, неупередженості та об'єктивності; 5) обов'язковості виконання рішень; 6) диспозитивності; 7) гласності та відкритості виконавчого провадження та його фіксування технічними засобами; 8) розумності строків виконавчого провадження; 9) співмірності заходів примусового виконання рішень та обсягу вимог за рішеннями» (стаття 4) [7].

Забезпечення захисту інтересів суб'єктів господарювання пов'язується із діяльністю арбітражних керуючих.

Зміст правоохоронної функції може визначатися через такі напрями впливу, як: охорона державної безпеки, громадського порядку, майна фізичних і юридичних осіб; контроль за дотриманням нормативних актів в окремих сферах державного управління; виявлення фактів вчинення злочинів і адміністративних правопорушень та інформування про них державних органів, уповноважених порушувати кримінальні справи, розслідування злочинів, а також винесення рішень про застосування заходів адміністративного стягнення; припинення злочинів і адміністративних правопорушень, затримання за наявності підстав осіб, що їх учинили; розгляд матеріалів про адміністративні правопорушення, винесення рішення про застосування до осіб, винних у вчиненні їх, адміністративного стягнення і виконання рішень про накладення адміністративних стягнень [8].

Встановлення підстав застосування заходів адміністративної відповідальності визначаються КУпАП, що є кодифікованим актом правоохоронного спрямування, де встановлено перелік владних суб'єктів адміністративно-деліктного провадження. Згідно із нормами КУпАП компетенція із розгляду справ про адміністративні правопорушення покладається на: адміністративні комісії при виконавчих комітетах сільських, селищних, міських рад (ст. 218); виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад (ст. 219); районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди, а у визначених КУпАП випадках місцевими адміністративними та господарськими судами, апеляційними судами, вищими спеціалізованими судами та Верховним Судом України (ст. 221, 221-1); органи внутрішніх справ (ст. 222); органи Державної прикордонної служби України (ст. 222-1); центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб (ст. 222-2) – відповідно до чинного законодавства це Державна міграційна служба України; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку (ст. 223); органи залізничного транспорту (Державний департамент пожежної безпеки як структурний елемент Державної служби з надзвичайних ситуацій України; органи морського і річкового транспорту (ст. 225); центральний орган виконавчої влади з питань цивільної авіації (ст. 228) (Державна авіаційна служба України); органи автомобільного транспорту та електротранспорту (ст. 229) (Державна інспекція України з безпеки на наземному транспорті); центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці (Державна служба України з питань праці). Такий перелік справедливо відноситься до системи правоохоронних органів. Також до правоохоронних органів відповідно до КУпАП відносяться органи державного фінансового контролю (ст. 234-1) (Державна

фіскальна служба України); Національний банк України (ст. 234-3); Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 234-4); органи державної санітарно-епідеміологічної служби (ст. 236); центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ветеринарної медицини, ветеринарна міліція (ст. 238), центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту рослин (ст. 238-4) (ст. 238-2), представлені на даний час Державною ветеринарною та фітосанітарною службою України; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (ст. 239), що функціонує у вигляді Державної служби геології та надр України; органи рибохорони (ст. 240) (Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм); а також інші органи, визначені згідно із ст. ст. 241 – 244-19 КУпАП. Як правило ці ж державні органи у більшості випадків відповідно до ст. 255 КУпАП мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення відповідно до меж своєї компетенції.

Виконання правоохоронних повноважень має створення можливостей для їх інформаційного забезпечення, що може бути пов'язано із використанням відкритих баз даних державних органів та іншими публічними суб'єктами, які є складовою систем зв'язку і комунікацій, мереж спеціального зв'язку та інших технічних засобів, де важливе значення має забезпечення належних стандартів використання персональних даних визначені Законом України «Про захист персональних даних».

До переліку персональних даних особи відноситься інформації про фізичну особу, її майновий стан та ряд інших персональних соціально-особистісних характеристик. В межах трактування категорії конфіденційної інформації у її співвідношенні із поняттям «персональні дані» Законом України «Про інформацію» визначається, що такими відомостями мають визнава-

тися дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження. До персональних даних відносяться відомості про національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я [9]. В світлі сучасного розуміння гендерного питання та світових стандартів гендерної політики питання встановлення статевої приналежності особи також мають визнаватися як питання персональних даних особи.

Висновки. Отже, узагальненого законодавчого підходу до встановлення переліку персональних даних чинним законодавством не встановлюється, що пов'язується також і ситуативним врегулюванням конкретних життєвих обставин.

Таким чином, більшого юридичного значення набуває не скільки визнання переліку даних, що є персональними, а швидше питання забезпечення дотримання процедури їх поширення, що полягають у недопущенні нелегального збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених чинним законодавством, що пов'язуються із гарантування вимог національної безпеки, економічного добробуту та зростання, а також захисту прав та інтересів людини. Важливим у поширенні даних про особу наявність її згоди на такі дії.

Процедури обігу персональних даних встановлюється Типовою інструкцією про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію. В Інструкції визначено єдині вимоги до ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації (далі – документи), що містять службову інформацію, зібрану під час провадження оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, діяльності у сфері оборони держави, та іншу службову інформацію, в органах державної влади, інших державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим. Відповідальність за організацію та забезпечення дотримання в установах порядку ведення обліку, зберігання та використання доку-

ментів, що містять службову інформацію, покладається на їх керівників. Особи, винні у порушенні порядку ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, їх втраті або розголошенні службової інформації, що в них міститься, притягуються до дисциплінарної або іншої відповідальності, передбаченої законом [10].

Питання дотримання службової етики також є актуальними при визначенні наявності підстав для застосування засобів відповідальності за порушення режиму обігу персональних даних, що, зокрема, встановлюється Законом України «Про запобігання корупції», а також відповідними етичними нормативно-правовими актами функціонування органу публічної влади тощо.

Важливе зазначити, що зміст протоколу про адміністративне правопорушення складається із відомостей, що є по суті персональними даними про особу, зокрема, там має бути зазначено посаду посадової особи – працівника правоохоронного органу, його прізвище, ім'я, по батькові; крім того у протоколі має бути зазначено відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності; місце, час вчинення та характеристика вчиненого правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; інші відомості, необхідні для вирішення справи, відомості про завдану матеріальну та/або моральну шкоду. Однак тлумачення змісту ст. 256 КУпАП має виходити з того, що протокол про адміністративне правопорушення укладається в присутності особи, з її слів, і має розумітися як наявність її згоди на поширення персональних відомостей про неї. Наявність відмови з боку правопорушника підписувати протокол про адміністративне правопорушення має трактуватися як відсутність її згоди на поширення персональних даних. Зазначений висновок є підставою для обґрунтування авторських пропозицій до чинного КУпАП у частині регулювання обігу та поширення персональних даних як складової змісту протоколу про адміністра-

тивне правопорушення.

Авторський підхід до розуміння змісту протоколу про адміністративне правопорушення полягає у доцільності частину третю статті 256 викласти у такій редакції: «У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви свого відмовлення від його підписання. *Наявність відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, має тлумачитися як її незгода на поширення персональних даних про неї*».

Список використаної літератури:

1. Про затвердження Положення про забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.1998 р. № 180. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/180-98>
2. Про захист персональних даних: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/2939_11/print
3. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: підручник. О.С. Захарова, В.Я. Карабань, В.С. Ковальський. К.: Юрінком Інтер, 2004. 376 с.
4. Ткачук Т.Ю. Правове забезпечення інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції України: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Ужгород, 2019. 487 с.
5. Блінова Г.О. Адміністративно-правові засади інформаційного забезпечення органів публічної адміністрації в Україні: актуальні питання теорії та практики: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2019. 549 с.
6. Дума О. О. Інституційний механізм забезпечення реалізації державної політики у сфері виявлення, розшуку та управління активами. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07: Ужгород, Херсон, 2024. 235 с.
7. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і

- рішень інших органів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#n506>
8. Маляренко В.Т. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: підручник. Київ.: Юрінком Інтер, 2007. URL: <http://www.ebk.net.ua/Book/SptroU/3-4/362.htm>
9. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України у справі № 1-9/2012 від 20 січня 2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12#Text>
10. Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 р. № 736. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/736-2016-p#Text>
-

Kudriavtsev O. Administrative law framework for using information technologies and information resources in the field of law enforcement and human rights protection functions of the state

The article studies the administrative and legal foundations of the use of information technologies and information resources in the field of law enforcement and human rights functions of the state.

It is stated that the issues of compliance with official ethics are also relevant in determining the existence of grounds for the use of means of liability for violation of the regime of personal data circulation, which, in particular, is established by the Law of Ukraine "On Prevention of Corruption", as well as the relevant ethical regulations on the functioning of a public authority, etc.

It is noted that the content of the protocol on an administrative offense consists of information that is essentially personal data about a person, in particular, it must indicate the position of an official – an employee of a law enforcement agency, his surname, first name, patronymic; in addition, the protocol must contain information about the person who is brought to administrative responsibility; place, time of commission and characteristics of the offense committed; surname, addresses of witnesses and victims, if any; explanation of the person who is brought to administrative responsibility; other information necessary for the resolution of the case, information about the material and/or moral damage caused. However, the interpretation of the content of Art. 256 of the Code of Administrative Offenses should proceed from the fact that the protocol on an administrative offense is concluded in the presence of a person, according to him/her, and should be understood as his/her consent to the dissemination of personal information about him/her. The presence of a refusal on the part of the offender to sign a protocol on an administrative offense should be interpreted as the absence of his/her consent to the dissemination of personal data. This conclusion is the basis for substantiating the author's proposals to the current Code of Administrative Offenses in terms of regulating the circulation and dissemination of personal data as a component of the content of the protocol on an administrative offense. The author's approach to understanding the content of the protocol on an administrative offense lies in the expediency of setting out part three of Article 256 in the following wording: "In case of refusal of a person who is brought to administrative responsibility to sign the protocol, a record of this shall be made in it. A person who is brought to administrative responsibility has the right to submit explanations and comments on the content of the protocol, which are attached to the protocol, as well as to state the reasons for his refusal to sign it. The refusal of a person who is brought to administrative responsibility should be interpreted as his/her disagreement to the dissemination of personal data about him/her."

Key words: *administrative and legal foundations, information technologies, information resources, public law enforcement and human rights functions of the state.*